ECLI:LV:AT:2018:0207.A420217616.6.L

Lieta Nr. A420217616
SKA-869/2018
Administratīvo lietu departaments

Latvijas Republikas Augstākā tiesa
LĒMUMS
Rīgā 2018.gada 7.februārī

Augstākā tiesa šādā sastāvā:
tiesnese Veronika Krūmiņa
tiesnesis Andris Guļāns
tiesnese Rudīte Vīduša

rakstveida procesā izskatīja SIA „International Recruitment" blakus sūdzību par Administratīvās apgabaltiesas tiesneša 2017.gada 28.novembra lēmumu, ar kuru noraidīts lūgums par atbrīvošanu no valsts nodevas samaksas un apelācijas sūdzība uzskatīta par neiesniegtu.

Aprakstošā daļa

[1] Ar Administratīvās apgabaltiesas tiesneša 2017.gada 12.oktobra lēmumu atstāta bez virzības pieteicējas SIA „International Recruitment" apelācijas sūdzība. Pieteicējai uzdots novērst trūkumus – samaksāt valsts nodevu. Kā trūkuma novēršanas termiņš noteikts 2017.gada 13.novembris. Lēmumā vienlaikus norādīts Administratīvā procesa likuma 296.panta trešajā daļā paredzētais, ja noteiktajā termiņā trūkumi novērsti, apelācijas sūdzību uzskata par iesniegtu tajā dienā, kad tā tiesā iesniegta pirmoreiz. Pretējā gadījumā sūdzību uzskata par neiesniegtu un atdod iesniedzējam.

[2] Trūkuma novēršanas termiņā pieteicēja apgabaltiesai izteica lūgumu par atbrīvošanu no valsts nodevas samaksas. Lūgums pamatots ar to, ka pieteicējai trūkst līdzekļu valsts nodevas samaksai, jo tā negūst ienākumus sakarā ar pieteicējai izsniegtās licences darbiekārtošanas pakalpojumu sniegšanai anulēšanu, par ko ir strīds izskatāmajā lietā.

[3] Ar apgabaltiesas tiesneša 2017.gada 28.novembra lēmumu pieteicējas lūgums par atbrīvošanu no valsts nodevas noraidīts, jo Administratīvā procesa likuma 128.panta trešā daļa neparedz atbrīvojumu no valsts nodevas piešķirt juridiskajai personai. Ņemot vērā, ka pieteicēja nav novērsusi apelācijas sūdzības trūkumu, apelācijas sūdzība atzīta par neiesniegtu, pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 296.panta trešo daļu.

[4] Pieteicēja tiesneša lēmumu pārsūdzēja, uzsverot, ka tai trūkst līdzekļu valsts nodevas samaksai.

Motīvu daļa

[5] Izvērtējot iesniegto blakus sūdzību un pārsūdzēto apgabaltiesas tiesneša lēmumu, Augstākā tiesa secina turpmāko.

[6] Augstākajai tiesai nepastāv šaubas par tiesneša lēmuma pareizību daļā, kurā noraidīts pieteicējas lūgums par atbrīvošanu no valsts nodevas samaksas. Proti, tiesnesis pamatoti norādījis, ka Administratīvā procesa likuma 128.panta trešajā daļā nav paredzēta iespēja atbrīvot juridisko personu no valsts nodevas samaksas.

Pieteicējas finansiāla rakstura grūtības neveido tādus izņēmuma gadījuma apstākļus, kas ļautu pamatoti atkāpties no likumdevēja gribas.

[7] Tajā pašā laikā apgabaltiesas tiesnesis pārsteidzīgi atzinis pieteicējas iesniegto apelācijas sūdzību par neiesniegtu tā iemesla dēļ, ka pieteicēja nav novērsusi trūkumu, proti, nav samaksājusi valsts nodevu.

Saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 296.panta pirmās daļas 3.punktu apelācijas sūdzība ir atstājama bez virzības, ja par apelācijas sūdzību nav samaksāta valsts nodeva. Vienlaikus likuma 128.panta trešajā daļā paredzēts izņēmuma gadījums noteikumiem par valsts nodevu – iespēja lūgt pilnībā vai daļēji atbrīvot no valsts nodevas samaksas.

Pieteicēja savu tiesību aizsardzībai centusies izmantot šo likumā ietverto instrumentu, argumentējot, ka tā nevar samaksāt valsts nodevu naudas līdzekļu trūkuma dēļ, atstājot sev cerības uz iespējami labvēlīgāku tiesas (tiesneša) nolēmumu. Taču par to, ka pieteicējas gaidas ir nepamatotas, proti, ka pieteicēja netiek atbrīvota no valsts nodevas samaksas pienākuma, tā varēja pārliecināties vienīgi no tiesneša 2017.gada 28.novembra lēmuma. Taču ar šo pašu lēmumu tiesnesis uzreiz atzinis sūdzību par neiesniegtu, neatstājot vairs pieteicējai izvēles iespēju novērst vai nenovērst apelācijas sūdzības iesniegšanas trūkumu.

Augstākā tiesa atzinusi, ka Administratīvā procesa likuma 296.panta mērķis ir dot iespēju pieteicējam novērst procesuālus šķēršļus sūdzības pieņemšanai, norādot uz sūdzības trūkumiem. Gadījumā, ja pieteicējs ignorē tiesneša norādījumus un konstatētos trūkumus nenovērš, tas ir pamats liegt sūdzības virzību un uzskatīt to par neiesniegtu (*Augstākās tiesas 2017.gada 10.marta lēmuma lietā Nr. SKA-707/2017 (A420237715) 6.punkts*).

Konkrētajā gadījumā nevar apgalvot, ka pieteicēja būtu atstājusi bez vērības tiesneša lēmumu par nepieciešamību samaksāt valsts nodevu. Pieteicēja ir izteikusi lūgumu no nodevas atbrīvot.

Augstākās tiesas ieskatā, pastāvot šādiem apstākļiem, privātpersonas tiesiskajām interesēm atbilstošāk un samērīgāk būtu atstāt apelācijas sūdzību

atkārtoti bez virzības valsts nodevas samaksai.

Personas centieni pēc iespējas efektīvāk aizsargāt savas tiesības un tiesiskās intereses nevar radīt tai tādas pašas sekas kā tad, ja persona nebūtu rīkojusies.

[8] Ņemot vērā minēto, pārsūdzētais Administratīvās apgabaltiesas tiesneša lēmums par apelācijas sūdzības atzīšanu par neiesniegtu ir atceļams, savukārt pieteicējas apelācijas sūdzība ir atstājama bez virzības trūkuma novēršanai – valsts nodevas 60 *euro* samaksai un samaksu apstiprinoša dokumenta iesniegšanai Administratīvajā apgabaltiesā.

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 323.panta pirmās daļas 1. un 3.punktu un 324.panta pirmo daļu, Augstākā tiesa

nolēma

Daļēji apmierināt SIA „International Recruitment" blakus sūdzību.

Atstāt negrozītu Administratīvās apgabaltiesas tiesneša 2017.gada 28.novembra lēmumu daļā, kurā noraidīts SIA „International Recruitment" lūgums par atbrīvošanu no valsts nodevas.

Atcelt Administratīvās apgabaltiesas tiesneša 2017.gada 28.novembra lēmumu daļā, kurā SIA „International Recruitment" apelācijas sūdzība atzīta par neiesniegtu.

Atstāt bez virzības SIA „International Recruitment" apelācijas sūdzību, nosakot termiņu valsts nodevas 60 *euro* samaksai un maksājumu apstiprinoša dokumenta iesniegšanai Administratīvajā apgabaltiesā līdz 2018.gada 28.februārim.

Lēmums nav pārsūdzams.

Tiesnese V. Krūmiņa

Tiesnesis A. Guļāns

Tiesnese R. Vīduša